

Dette er et debbatlæg.

Indlægget er udtryk for skribentens holdning. Du er velkommen til at deltage i debatten – send dit indlæg til debat.skolemonitor@pol.dk

DEBAT 15. JUN. 2023 KL. 04.00

KIRSTEN BIRK LASSEN

Stifter af Følgeskabet, som arbejder med forældresamarbejde i dagtilbud og skoler. Tidligere forperson for Skole og Forældre København samt forfatter og foredragsholder

LÆS ARTIKLEN SENERE

FÅ SKOLEMONITOR I DIN INDBAKKE

Tilmeld dig Skolemonitors daglige nyhedsbrev med overblik, nyheder og debat fra skoleverdenen.

DEBAT

Debat: Diskussionen om forældre er fortegnet og karikeret, så forældresamarbejdet nærmer sig det umulige

Jo mere vi fastholder fokus på forældrene som de betydningsfulde voksne, de er, jo mere kan vi komme ind til kernen af det, der i forældresamarbejdet er virksomt for børnene, skriver dagens debattør.

▶ AUTOMATISK OPLÆSNING

Der er et folkemøde under opsejling, hvor velfærdens mange afkroge er til debat, og flere debatter tager forældrene og deres rolle under kærlig behandling.

Temadebatterne for det kommende folkemøde taler ind i en velkendt diskurs om et opslidende og problematisk samarbejde mellem skoler og forældre. Forskning i forældresamarbejdet har igennem særligt de sidste to årtier peget på en række dysfunktioner i samarbejdet og i relationen mellem skole og hjem.

Der kan peges på flere forskellige faktorer, der kan komplicere samarbejdet - fastlåste positioner, asymmetrisk magtbalance, manglende nysgerrighed og åbenhed overfor hinanden - eller en gensidig higen efter enighed, som gør at barnets problematikker ikke bliver sagt højt.

Det som forskningen igen og igen peger på, som det, der får potentialer og hinandens ressourcer bedst muligt i spil, er når samarbejdet mellem skole og hjem er ligeværdig. Hvor parterne oplever at være forbundet, hvor man taler og handler sammen og er bevidste om at man udgør hinandens muligheder for at lykkes bedst muligt med barnet.

De fastlåste positioner kender vi allerede fra begreber som 'curlingforældre', 'speltmødre' og 'markante forældre' og endnu mere karikeret fra Paprika Steens spillefilm 'Fædre og mødre' eller satireuniverset 'Besked fra Aula' på Instagram. Det nye er, at vi nu også i den fagprofessionelle debat får lagt en distance i samarbejdet og tegnet positionerne skarpt op. Her er det ikke længere relationen, der er sat til debat, men nu også de forældre, der står bag.

Et nyt forældresyn

Der har siden 1990'erne og blandt andet med professor i sociologi Alan Prout som frontfigur, etableret sig et børnesyn, hvor barnet anses for at være en habil, social og kulturel aktør. Børn lever deres liv som aktive og skabende subjekter i en konstant interaktion og dannelsesproces med andre.

Derfor må vi, i en udviklende relation med barnet, møde barnet med anerkendelse og med en sensitivitet overfor det, barnet viser tegn på og giver udtryk for. Det er ikke bare en pædagogisk grundsætning, men også en ret, som er sikret barnet i FN's Børnekonvention og Salamanca-erklæringen.

Børnesynet taler sig ind i en systemisk forståelse af, at vi som mennesker er forbundet med hinanden og stiller betingelser for hinandens livsførelse. Af samme grund bliver barnets deltagelsesmuligheder vigtige og det inkluderende fællesskab en stærk trivselsmarkør. Mistrivsel bør ikke i den enkelte, men skal ses som et produkt af relationen og interaktionen med andre.

Overfører vi det menneskesyn og den bagvedliggende logik fra barnet til forældrene, er forældrene ikke problemet, det er relationen som forælderen samarbejder i, der er problematisk. Forælderen er i den systemiske verdensanskuelse også et aktivt og skabende subjekt, der igennem deltagelsen med skolen, er med til at skabe en virkelighed for både dem selv og andre. Det betyder, at de som en del af hverdagslivet er med til at give deres barns skoleliv og fællesskaber mening og betydning.

Når forældrene eksempelvis interesserer sig for de andre børn, er de med til at give andre børn en oplevelse af at blive set og være betydningsfulde. Når forældrene viser omsorg for andre, er de med til at give børnene en forståelse af, hvordan man er en god ven. Når forældrene er fysisk til stede på skolen, er de med til at sætte en stemning og tillægge fællesskabet mening. Det er de helt almindelige små hverdagsting, som er spontane og

Jo mere vi fastholder fokus på forældrene som de betydningsfulde voksne, de er, jo mere kan vi komme ind til kernen af det, der i forældresamarbejdet er virksomt for børnene. Men bliver vi ved med at tegne forældresamarbejdet så hårdt og slidsomt op, uden at tale om de meningsfulde og mindre opslidende alternativer, risikerer vi at komme ud ad en tangent.

En tangent hvor vi overser, hvor meget der kan løses i mødet med den anden, hvis vi er vores menneskesyn og forældresyn bevidst. En tangent hvor vi af hensyn til forældrenes, lærernes og pædagogerne ve og vel, kan komme til den konklusion, at vi skal skrue ned for forældresamarbejdet, hvilket samtidig vil reducere mulighederne for at skabe nærvær i skole-hjem samarbejdet og sammenhæng i barnets liv.

Et forældresamarbejde man har lyst til at være en del af

Jeg har igennem de sidste mange år som forperson for Skole og Forældre København mødt rigtig mange forskellige forældre, som er optaget af mange forskellige emner og som har været engagerede på forskellige måder.

Det, som gentagne gange har slået mig, er, hvordan de mange forældre forstår sig som en del af et fællesskab og som af kærlighed til deres børn finder lyst og glæde i deres engagement med skolen. De møder andre forældre og skolen med empati og med forståelse for, at verden kan se ud på mange forskellige måder og med mange forskellige sandheder. De giver gerne en hånd med – også på de sene hverdagsaftner, hvor ikke mange får øje på det kæmpe arbejde, de laver. De fylder ikke meget i debatten, da de ikke larmer – de løfter bare i flok.

Og så er der et fåtal af forældre som gør sig bemærket – nogle gange så det dræner energien for andre. Det er et fåtal, men også dem som larmer mest, dem vi husker bedst og som særligt lader sig karikere.

Et forældresamarbejde, der er båret af glæde og nysgerrighed, kommer ikke bare af sig selv. Det skal faciliteres af skolens medarbejdere, og det skal erfares i samværet med hinanden. Lærere og pædagoger må have blik for at involvere forældre – men tilpas. De må give forældrene en oplevelse af at være betydningsfulde for børnene og deres fællesskab, og de må gøre det muligt at kunne deltage på forskellige måder. Det skal trænes og udvikles. Det gode er, at der er masser af konstruktive forældre at gøre det sammen med.

Lad det være afsættet for debatten – også på Folkemødet.